

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

TÂM LÝ HỌC

ĐẠI CƯƠNG

(Giáo trình đào tạo giáo viên
Trung học cơ sở
hệ Cao đẳng Sư phạm)

SIP SÁCH CÁC ĐANG SỬ DỤNG

TRƯỜNG CĐCN HN-THƯ VIỆN
Trial Version
Mã sách: *02TL31*

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

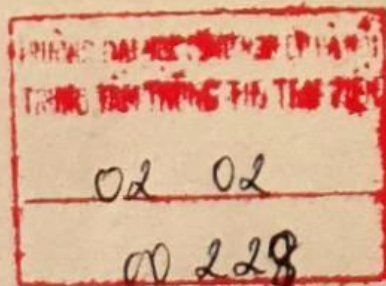
PGS TRẦN TRỌNG THỦY (chủ biên)
PGS, TS NGUYỄN QUANG UẨN

TÂM LÝ HỌC ĐẠI CƯƠNG

*Giáo trình đào tạo giáo viên Trung học cơ sở
hệ Cao đẳng Sư phạm
(Tái bản lần thứ ba)*

T-H

Handwritten signature

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

LỜI NÓI ĐẦU

Cuốn sách này được biên soạn theo "Chương trình đào tạo giáo viên THCS trình độ CĐSP", ban hành theo Quyết định số 3086/ GD-ĐT ngày 27-7-1996 và Quyết định số 3637/ GD-ĐT ngày 30-8-1996 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Sách cung cấp cho người học những tri thức cơ bản, có hệ thống về Tâm lí học đại cương, giúp cho người học có thể hình thành các kĩ năng học và nghiên cứu tâm lí học, có cơ sở để tiếp tục nghiên cứu các lĩnh vực khác của tâm lí học, biết vận dụng các tri thức tâm lí học vào việc rèn luyện bản thân, vào việc phân tích, giải thích các hiện tượng tâm lí con người theo quan điểm khoa học.

Sách được dùng cho giáo sinh các trường CĐSP hệ đào tạo giáo viên THCS làm tài liệu học tập, và cho các cán bộ giảng dạy tâm lí học như là căn cứ để biên soạn bài giảng.

Sách gồm 7 chương: I - Tâm lí học là một khoa học, II - Cơ sở tự nhiên và cơ sở xã hội của tâm lí, III - Sự hình thành và phát triển tâm lí, ý thức, IV - Nhân cách và sự hình thành, phát triển nhân cách, V - Hoạt động nhận thức, VI - Tình cảm và ý chí, VII - Trí nhớ.

Các chương I, II, III và IV do PGS, TS Nguyễn Quang Uẩn biên soạn; các chương V, VI và VII do PGS Trần Trọng Thủy biên soạn.

Các tác giả

MỤC LỤC

Trang

Chương I

TÂM LÝ HỌC LÀ MỘT KHOA HỌC

I - Đối tượng, nhiệm vụ của tâm lý học	5
1. Vài nét lịch sử hình thành và phát triển tâm lý học	5
2. Các quan điểm cơ bản trong tâm lý học hiện đại	10
3. Đối tượng, nhiệm vụ của tâm lý học	14
4. Vị trí, ý nghĩa của tâm lý học	15
II - Bản chất, chức năng, phân loại các hiện tượng tâm lý	17
1. Bản chất của tâm lý người	17
2. Chức năng của tâm lý	22
3. Phân loại hiện tượng tâm lý	23
III - Các nguyên tắc và phương pháp nghiên cứu tâm lý	25
1. Các nguyên tắc phương pháp luận	25
2. Các phương pháp nghiên cứu tâm lý	26

Chương II

CƠ SỞ TỰ NHIÊN VÀ CƠ SỞ XÃ HỘI CỦA TÂM LÝ NGƯỜI

I - Cơ sở tự nhiên của tâm lý con người	35
1. Di truyền và tâm lý	35
2. Não và tâm lý	38
3. Phản xạ có điều kiện và tâm lý	40
4. Hệ thống tín hiệu thứ hai và tâm lý	41
II - Cơ sở xã hội của tâm lý con người	42
1. Quan hệ xã hội, nền văn hóa xã hội và tâm lý con người	42
2. Hoạt động và tâm lý	44
3. Giao tiếp và tâm lý	48
4. Một số hiện tượng tâm lý xã hội	51

Chương III

SỰ HÌNH THÀNH, PHÁT TRIỂN TÂM LÍ, Ý THỨC

I - Sự hình thành và phát triển tâm lí	57
1. Sự nảy sinh và hình thành tâm lí về phương diện loài người	57
2. Sự phát triển tâm lí về phương diện cá thể	61
II - Sự hình thành và phát triển ý thức	63
1. Khái niệm chung về ý thức	63
2. Sự hình thành và phát triển ý thức	65
3. Các cấp độ ý thức	68
4. Chú ý - điều kiện của hoạt động có ý thức	70

Chương IV

NHÂN CÁCH VÀ SỰ HÌNH THÀNH PHÁT TRIỂN NHÂN CÁCH

I - Khái niệm chung về nhân cách	74
1. Một số định nghĩa	74
2. Các đặc điểm cơ bản của nhân cách	76
II - Các kiểu nhân cách	77
III - Cấu trúc của nhân cách	80
1. Xu hướng nhân cách và động cơ của nhân cách	80
2. Tính cách	84
3. Khí chất	85
4. Năng lực	87
IV - Sự hình thành và phát triển nhân cách	90
1. Các yếu tố chi phối sự hình thành nhân cách	90
2. Sự hoàn thiện nhân cách	96
3. Những sai lệch trong sự phát triển nhân cách	96

Chương V

HOẠT ĐỘNG NHẬN THỨC

I - Nhận thức cảm tính và các quy luật của nó	101
1. Cảm giác là mức độ đầu tiên của nhận thức cảm tính	101
2. Tri giác là mức độ cao của nhận thức cảm tính	105
3. Đặc điểm của nhận thức cảm tính và vai trò của nó	111
II - Nhận thức lí tính và các quy luật của nó	113
1. Tư duy là một hình thức nhận thức lí tính điển hình của con người	113

2. Tưởng tượng là một hình thức đặc biệt của nhận thức lí tính ở con người	120
3. Tưởng tượng và tư duy	125
III - Ngôn ngữ và nhận thức	126
1. Ngôn ngữ và các chức năng của nó	126
2. Các loại ngôn ngữ	129
3. Vai trò của ngôn ngữ đối với hoạt động nhận thức	132
IV - Trí thông minh và việc đo lường trí thông minh	133

Chương VI

TÌNH CẢM VÀ Ý CHÍ

I - Tình cảm	141
1. Tình cảm và xúc cảm	141
2. Các mức độ của đời sống tình cảm	147
3. Các quy luật của đời sống tình cảm	152
II - Ý chí	155
1. Ý chí	155
2. Hành động ý chí	158
3. Hành động tự động hóa	164

Chương VII

TRÍ NHỚ

I - Khái niệm về trí nhớ	173
1. Định nghĩa	173
2. Đặc điểm của trí nhớ	175
II - Các quá trình cơ bản của trí nhớ	176
1. Quá trình ghi nhớ	176
2. Quá trình gìn giữ	179
3. Quá trình nhận lại và nhớ lại	179
4. Sự quên	180
III - Làm thế nào để có trí nhớ tốt ?	182